

Kenmerken

- Vroege/acute reacties ontstaan 2-3 weken na aanvang van de bestraling. De huid herstelt zich binnen enkele weken. Deze reactie kan nog optreden na het beëindigen van de radiotherapie.
- Late/chronische reacties ontstaan vanaf 6 maanden tot jaren na de radiotherapie

Bij wonden langer dan 3 weken open met weinig tot geen genezingstendens: stem af met huisarts en meld aan bij Verpleegkundige Topzorg verpleegkundigetopzorg@umcg.nl | www.verpleegkundigetopzorg.nl

Anamnese

Aandacht voor:

- Ontstaan, duur en beloop
- Ondergane medische behandeling
- Pijn, vermoeidheid, jeuk
- Huidafwijkingen
- Huidinfecties
- Psychosociale aspecten
- Voedingstoestand

Observatie en onderzoek

Aandacht voor:

- Gebruikte bestralingstechniek
- Locatie van het te bestralen gebied (extra gevoelig zijn de huid onder de mamma, de oksel, lies, lip, oorlel en perineum)
- Huidobservatie: kleur, pigmentveranderingen, fibrose, atrofie, tele-angiëctasiën
- Wond en wondomgeving: ulcera, necrose, kleur van eventuele exsudaat

Resultaten

Algemeen:

- Verwijder alle verband, crème of zalf voor de bestraling
- Vermijd direct zonlicht
- Douchen met lauw water
- Vermijd een warm bad, sauna of zonnebank
- Voorkom druk-, schuifkrachten en wrijving
- Pas kleding aan in bestraald gebied
- Heren scheren met scheerapparaat

Redenen voor verwijzing:

- Wondinfectie, sterke geur of necrose: behandelend radiotherapeut en wondteam
- Wondverbanden en fixatie: verpleegkundige specialist

Voorschriften naleven tot twee weken na de bestraling, omdat de straling na het einde van de behandeling nog actief blijft.

Gebruik nooit metaalhoudende zalven en crèmes op een bestraalde huid (zoals zinkzalf).

Diagnose en beleid in overleg met (huis)arts

Graad 0: dichte huid

- Bestraalde huid droog houden en na het douchen droog deppen zonder wrijven

Graad 1: beginnend erytheem, droge desquamatie, epilatie of verminderd zweeten

- De huid meerdere malen per dag insmeren met een neutrale gel of neutrale crème. Twee uur voor de bestraling niet opnieuw aanbrengen.

Graad 2: duidelijk erytheem, vlekkerige natte desquamatie of matig oedeem

In overleg met behandelaar:

- De huid meerdere malen per dag insmeren met een neutrale gel of neutrale crème
- Afdekken met vetgaas en Engels pluksel. Het verband fixeren met verband of een fixatiehemd, maar nooit vastplakken in het bestraalde gebied

Graad 3: uitbreidende nattende desquamatie of pitting oedeem

- Neem contact op met de behandelaar en met de verpleegkundig specialist van Verpleegkundige Topzorg

Graad 4: ulcera of necrose

- Neem contact op met de behandelaar en met Verpleegkundige Topzorg